

Sateenkaarinuoruus on monivärinen ja moniulotteinen

– *Oli hassua, miten meidän elämä oli normien haastamista ja muiden silmissä erilaista, vaikka me elettiin vain tavallista arkea yhdessä*, kirjoittaa 1993 syntynyt vastaaja Sateenkaarinuorena nyt ja ennen -keruussa. Keruun aineistosta muodostuu monivärinen kuva sateenkaarinuoruudesta Suomessa etenkin 1990-luvulta alkaen.

Suomessa laajuudeltaan ainutlaatuisen Sateenkaarinuorena nyt ja ennen -keruuseen saatiin 132 vastausta. Enemmistö vastaajista on nuoria tai nuoria aikuisia, mutta joukossa on myös yli 70-vuotiaita, jotka kertovat nuoruudesta aikana, jolloin homoseksuaalisuudesta, saati sukupuolen moninaisuudesta ei puhuttu julkisuudessa lainkaan.

Vastauksissa näkyvät sekä eri seksuaaliset suuntautumiset, kuten homoseksuaalisuus ja biseksuaalisuus, että seksuaalisuuden kokemisen kirjoja, kuten kuvauksia aseksuaalisuudesta. Kirjoituksissa tulevat esiin monenlaiset tavat haastaa sukupuolinormeja esimerkiksi transsukupuolisuuden, muunsukupuolisuuden tai queer-sukupuolikokemuksen kautta. Teemat myös yhdistyvät, kun esimerkiksi moni homoseksuaalisuudesta kirjoittava myös pohtii sukupuoltaan.

Kirjoitukset ovat myös muodoltaan moninaisia. Osa kirjoituksista on kuvauksia oman itsen löytämisestä ja siihen liittyvistä erilaisista vaiheista, osa kuvaa yksittäisiä nuoruuden tapahtumia. Muutama etenkin nuorista kirjoittajista kuvaa kokemuksiaan runoina.

Monissa kirjoituksissa näkyy seksuaalisuudesta ja sukupuolesta käydyn julkisen keskustelun merkitys. Tasa-arvoista avioliittolakia ajava Tahdon-kampanja, sukupuoltaan korjannut entinen kirkkoherra Marja-Sisko Aalto ja Fucking Åmål -elokuva ovat vaikuttaneet eri-ikäisten käsityksiin sateenkaarielämästä. Moni myös kertoo vaikeudesta tunnistaa itseään julkisuudessa näkyvistä homoseksuaalisuuden kuvista.

Sateenkaarevuus ei ole nuorten elämässä erillinen saareke, vaikka seksuaalinen suuntautuminen ja sukupuoli eivät määritäkään kaikkea. Kirjoituksissa näkyvät sateenkaari-ihmisten kohtaamiset yhteiskunnan kanssa esimerkiksi kertomuksissa, joissa kuvataan sitä, miten vähän tietoa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä on saanut koulussa. Moni myös pohtii, miten puhua vaikkapa perheensä kanssa sukupuolen

kokemuksestaan, jolle ei itselläkään ole välttämättä sanoja.

Asenteet seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuutta kohtaan tunnustetaan hyvin nuorena ja muiden antamat lokerot tuntuvat usein ahtailta. Vaikka tiedon saaminen ja omien tunteiden nimeäminen voi olla tärkeää, moni myös toteaa olevansa onnellisin määritelmien ulkopuolella:

– *Mä olen sukupuolimatkassa. Nyt ja aina*, päättää kirjoituksensa vuonna 1991 syntynyt vastaaja.

Sateenkaarinuorena nyt ja ennen -keruun järjestivät Nuorisotutkimusseura, Seta ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Sateenkaarinuorena nyt ja ennen -keruun aineisto on tutkijoiden käytettävissä alkusyksystä. Vastauksia käytetään myös Nuorisotutkimusseuran ja Setan Hyvinvoiva sateenkaarinuori - tutkimushankkeen aineistona.

Kiitos kaikille keruuseen osallistuneille! Keruuseen vastanneiden kesken arvottiin kirjapalkintoja. Voittajille on ilmoitettu henkilökohtaisesti.

Sateenkaarinuoruutta kuvaavia kirjoituksia voi edelleen lähettää SKS:aan: Sateenkaarinuorena nyt ja ennen -kirjoituskeruu.

Lisätiedot: tutkija Riikka Taavetti, p. 020 755 2693, riikka.taavetti@nuorisotutkimus.fi

Nuorisotutkimusseura ry on tieteellinen seura, joka edistää nuorisotutkimusta Suomessa ja kansainvälisesti. Nuorisotutkimusverkosto on seuran osana toimiva tutkijayhteisö, joka tuottaa monitieteistä akateemista tutkimusta sekä vaikuttaa tutkimuksillaan yhteiskuntapolitiikkaan ja nuorisotyön kehittämiseen. Nuorisotutkimusseuran julkaisusarjassa julkaistaan akateemista ja soveltavaa tutkimusta sekä yhteiskunnallisia puheenvuoroja. Seura julkaisee neljä kertaa vuodessa ilmestyvää Nuorisotutkimus-lehteä.

Seta ry – 40 vuotta ihmisoikeustyötä! Seta on 1974 perustettu valtakunnallinen ihmisoikeusjärjestö, jolla on 21 jäsenjärjestöä ympäri Suomea. Setan tavoitteena on ihmisten yhdenvertaisuuden toteutuminen riippumatta seksuaalisesta suuntautumisesta, sukupuolesta tai sen sukupuolen ilmaisusta. Setan nuorisotyö tavoittaa vuosittain tuhansia nuoria. Osana Setaa toimii vuonna 1994 perustettu Transtukipiste.

Jaa:

